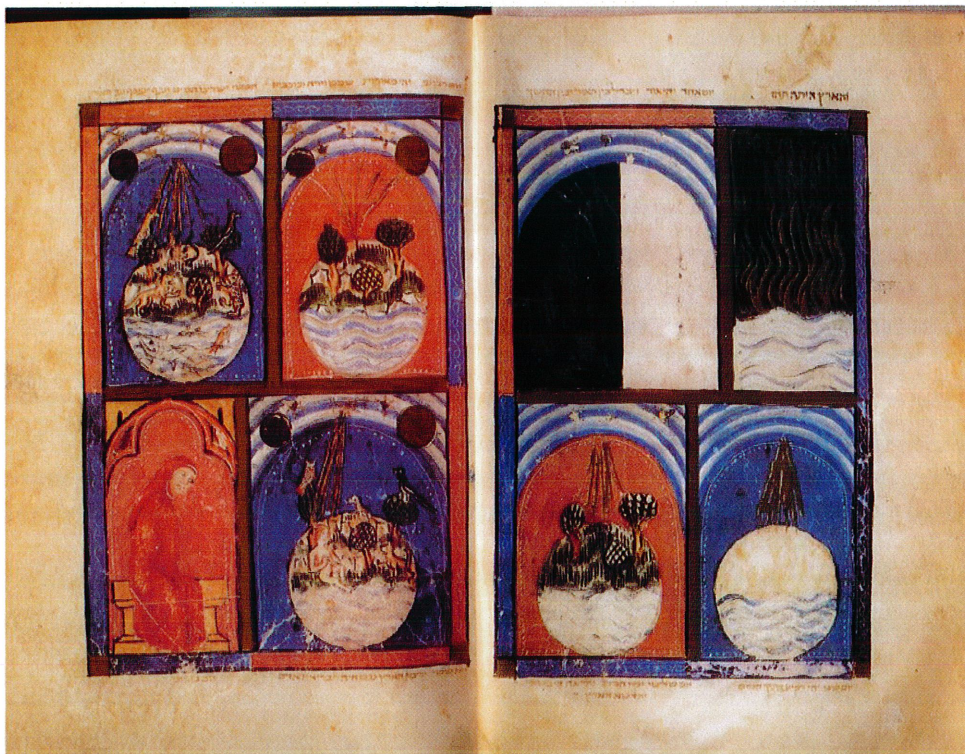

הגדת סרייבו

הגדת סרייבו נוצרה כנראה בברצלונה שבספרד במאה ה-14. גודלה 15.5*22 ס"מ. שמה ניתן לה על שם המקום שבו התגלתה. היא כוללת את טקסט ההגדה ופיוטים וכן דפים מצוירים שלמים. הגדת סרייבו היא עד עתה כתב היד העברי הידוע ביותר ויוצרה בפקסימיליות מספר פעמים במהלך 70 השנים האחרונות. הדפים המצוירים השלמים - המיניאטוריים, מייצגים מגוון רחב של נושאים המתחילים בבריאה ומסתיימים בברכת משה את בני ישראל ואת יהושע, לפני מות משה. מרבית הדפים מחולקים ל-2 בחלוקה אופקית ויש גם דפים המחולקים ל-4. הטקסט של ההגדה והפיוטים מקושטים בסגנון גותי וכן במילה רבתי בפנל עם אותיות מקושטות.

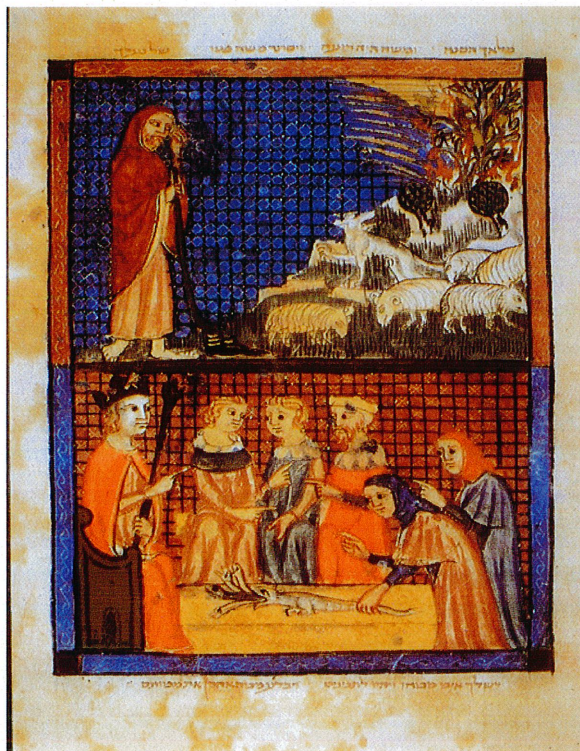
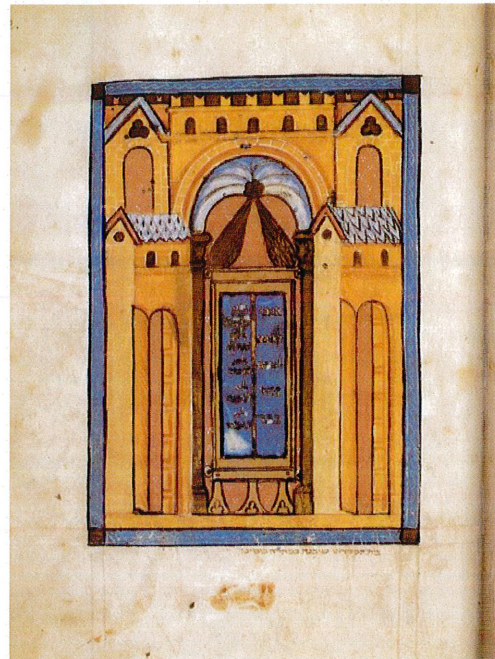
דף הפתיחה המרשים ביותר הוא דף כפול המתאר את בריאת העולם. הדף בנוי משני פנלים אופקיים בכל עמוד, כל פנל אופקי מתחלק לשניים ובסך הכל שמונה מלבנים אנכיים. בכל אחד מהמלבנים מתואר יום אחד, פרט למלבן הראשון שבו תיאור של התוהו ובוהו שקדם לבריאה. הפנל הימני העליון והפנל השמאלי התחתון מחולקים בחלוקה של שליש ושני שליש, לעומת הפנלים האחרים המחולקים שווה. בשישה מלבנים קיימת מעיין מסגרת פנימית של קשת בצבעי כחול-לבן, המלבן הראשון והאחרון צרים יותר מהאחרים ולא נמצאת בתוכם מסגרת הקשת. המלבן הראשון מימין למעלה המופשט שבכולם מתאר תוהו ובוהו בתנועת גל אופקי לבן למטה, ותנועה גלית אנכית בצבעי זהב על שחור כלפי מעלה.

יום ראשון – "ויקרא לאור יום ולחושך קרא לילה," מתאר את ההבדלה בין האור לחושך בשחור לבן, במלבן הרחב.
הפנל התחתון מתאר את יום שני ושלישי בתוך סכמה שחוזרת על עצמה בכל שאר הימים: כדור התחום מלמעלה בקשת כחולה-לבנה.
יום שני – "רקיע בתוך המים" הכדור כולו מים בתכלת והשמים עוטפים אותו בכחול.
יום שלישי – "הארץ והים, ותדשא הארץ דשא." רקע המסגרת של הכדור הופך אדום ועל הכדור מופיעים הדשא והעצים.
יום רביעי – "מאורות ברקיע השמים." לסכמת הכדור עם העצים והרקע האדום, נוספו השמש, הירח והכוכבים. השמש כדור זהב והירח כדור שחור.
יום חמישי – "ישרצו המים שרץ נפש חיה ועוף יעופף." בסכמת הכדור והרקע כחול, נוספו בעלי חיים ודגים.
יום שישי – "נעשה אדם בצלמנו כדמותנו." על סכמת הכדור מופיעה דמות אדם – גולת הכותרת של הבריאה.
שבת – "וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו אר עשה".
הצגת השבת שונה משאר הימים בכך שהיא מציגה דמות אדם יושבת. הדמות שלווה מאד ומבחינה תיאורית מתקשרת לאיקונות נוצריות.

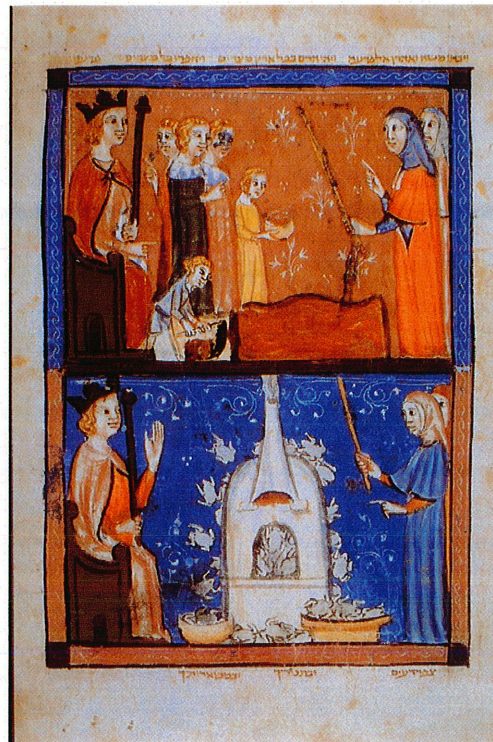
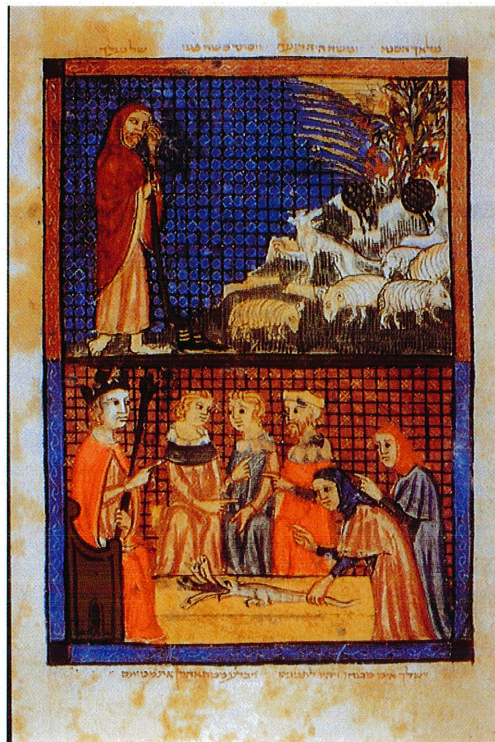

עמוד השער מתאר שער של עיר חומה ימי-
 בניימית. במרכז המבנה, שער כחול,
 ומעליו כרובים היוצרים בכנפיהם משולש
 בתוך כיפה כחולה הנסגרת על ידי קשת
 שער החומה.
 הצייר מסביר שזוהי חזית בית המקדש.

דף זה מחולק לפנל עליון המתאר את משה
 לפני הסנה הבוער,
 ופנל תחתון שבו התנין של משה בולע את
 התנין של חרטומי מצרים.
 נוסח התיאור שטוח ואופייני לכתבי-יד
 נוצריים מימי הביניים.
 מבנה החוזר על עצמו באיור הדפים
 השלמים:
 עמוד מחולק לשני פנלים ובהם רקע
 מתחלף אדום – כחול ומסגרת מנוגדת
 כחול אדום לכל פנל.

עמוד מחולק לשני פנלים ובהם רקע מתחלף אדום - כחול,
 המסגרת הכחולה לרקע האדום ומסגרת אדומה לרקע הכחול.

הפנל העליון מתאר את בני
 ישראל עוברים ביבשה והמצרים
 טובעים בים.
 למטה מרים והנערות יוצאות
 במחול. דמויות הנערות בהארכה
 גותית.
 שיער הנערות גולש ואילו ראשה
 של מרים מכוסה. הנערות אוחזות
 זו ביד זו ומרים מכה בתוף.

הדף מתאר את מכות מצרים
 בחלוקה לשניים:
 בפנל העליון מכת הדם, הרקע
 אדום והמסגרת כחולה.
 בפנל התחתון מכת צפרדע
 ברקע כחול ומסגרת אדומה.
 הדמויות בשני הפנלים
 מתוארות בלבוש ימה"ב
 ופרעה היושב על כס, בדמות
 קיסר ביזנטי.